

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte: Timofti Vladimir,
Judecători: Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului Covali Ghennadii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, în cauza penală în privința lui

Covali Ghennadii XXXXX, născut la **XXXXX**.

Termenul de examinare:
prima instanță: 03.10.2018 - 28.10.2019
instanța de apel: 06.07.2020 - 04.08.2020
instanța de recurs: 17.10.2020 - 23.12.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț (sediul Briceni) 28 octombrie 2019, Covali Ghennadii, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (2) lit. b²) Cod penal, fiind-ui stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani.

În baza art. 84 alin. (4) Cod penal, la pedeapsa stabilită, a fost adăugată parțial, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Edinet (sediul Ocnița) din 30 mai 2019, sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, fiind-ui stabilită lui Covali Ghennadii pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Bularga Aliona a fost lăsată fără soluționare, fiind-ui explicat dreptul de a se adresa cu o asemenea acțiune în ordinea procedurii civile.

A fost dispusă încasarea de la Covali Ghennadii în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 320 lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Covali Ghennadii, se afla în relații de concubinaj cu Bularga Aliona din primăvara anului 2017 și locuiau împreună la domiciliul concubinei în XXXXX, str. XXXXX, XXXXX. Din motiv, că Covali Ghennadii anterior a aplicat forța fizică față de concubina sa Bularga Aliona, ultima s-a adresat organelor de poliție. Până la adoptarea unei hotărâri, în baza plângerii depuse la IP Ocnița, Bularga

Aliona a rămas să locuiască împreună cu Covali Ghennadii, deoarece el a amenințat-o cu răfuială fizică și cu omor în cazul în care îl va părăsi. Ulterior, în perioada lunii a anului 2018, timp de aproximativ 2 săptămâni, Covali Ghennadii pentru a se răzbuna pe concubina sa Bulagra Aliona, fiindcă dânsa s-a adresat organelor de poliție, contra voinței ei, prin constrângere psihică și fizică, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, și-a satisfăcut pofta sexuală în forme perverse.

3. Nefiind de acord cu sentința inculpatul Covali Ghennadii la data de 09 iunie 2020, a declarat apel prin care a solicitat rejudecarea cauzei întrucât nu este vinovat în cele incriminate.

3.1. În motivarea apelului inculpatul a menționat că:

- vinovăția sa nu este dovedită, întrucât raportul de expertiză medico-legală nu a confirmat că a avut loc violul, martorii pe cauza dată Rîbac, Grossu, Covali, nu au prezentat nici o dovadă, care să confirme cuvintele părții vătămate sau vina acestuia pe cauza violului;

- nu a fost efectuată expertiza psihiatrică medico-legală, care putea să confirme prezența la el a diagnozei „Retard mental moderat cu instabilitate volitivă moderată,, potrivit căreia el este o persoană cu răspundere limitată art. 76 alin. (1) lit. d), această circumstanță nefiind luată în considerație;

- la emiterea sentinței pe cauză a lipsit avocatul Chilat Victor, din care motiv nu a putut coordona cu avocatul privind depunerea la timp a apelului.

- nu au fost audiați în ședința de judecată martorii apărării, care puteau să combată cele invocate de partea acuzării. Nu s-a luat în considerare caracteristica părții vătămate, dependența ei de alcool. Aceste fapte pot fi confirmate de Primăria Ocnița. Persoana care a comis odată infracțiune nu poate fi condamnată în lipsa expertizei, depozițiilor martorilor, numai pe plângerea părții vătămate și pe faptul, că anterior a fost condamnată pentru o infracțiune similară;

- nu a fost luat în considerație faptul că partea vătămată a depus o cerere prin care a menționat că nu mai are pretenții față de acesta.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, apelul condamnatului Covali Ghennadii a fost respins ca depus peste termen, cu menținerea sentinței, fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, sentința primei instanțe a fost pronunțată la data de 28.10.2019 în prezența lui Covali Ghennadii, fiind explicat modul și termenul de atac (f.d.183).

Totodată, prin recipisa anexată la dosar (f.d.211), este confirmată recepționarea la 28.10.2019, de către Covali Ghennadii, contra semnătură, a copiei sentinței, conținutul căreia cuprinde mențiunea că sentința este cu drept de atac în termen de 15 zile. Respectiv la data de 06.11.2019 Judecătoria Edineț (sediul Briceni) a expediat inculpatului Covali Ghennadii copia sentinței din 28.10.2019 cu traducerea în limba rusă. (f.d.213)

Potrivit amprentei ștampilei din cererea de apel (f.d.226), aceasta a parvenit și a fost înregistrată la Curtea de Apel Bălți cu nr. 0718 la data de

09 iunie 2020, iar conform coletului poștal anexat la materialele cauzei (f.d.227) respectivul apel a fost expedit de către Covali Ghennadii prin intermediul serviciului poștal, la data de 04 iunie 2020.

Astfel, instanța de apel a stabilit că cererea de apel a inculpatului a fost depusă contrar prevederilor art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, adică peste termenul de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul și partea apărării au solicitat repunerea în termen a apelului, deși în conținutul cererii astfel de cerință nu a fost invocată. Inculpatul a menționat că a depus peste termen apelul deoarece a sperat că avocatul care i-a apărut interesele în instanța de fond va scrie, însă, acesta nu a dorit. Acesta susține că a așteptat jumătate de an apoi a scris apel.

Instanța de apel a apreciat ca fiind declarative argumentele înaintate de către inculpatul Covali Ghennadii și avocatul Janu Anatolie în vederea repunerii în termen a apelului, cele invocate neconstituind motive temeinice ce au dus la omiterea termenului de declarare a apelului, or, la pronunțarea sentinței de către președintele ședinței au fost explicate modul și termenul de atac, aceste date conținând și copia actului judecătoresc înmănat lui Covali Ghennadii contra semnătură.

Astfel, în cadrul judecării cauzei instanța de apel nu a constatat alte circumstanțe care ar servi temei pentru repunerea în termen a apelului declarat de către Covali Ghennadii, din care considerente apelul în cauză a fost respins ca depus peste termen.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, avocatul Janu Anatolie acționând în numele inculpatului, a declarat recurs ordinar, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. (6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- instanța de apel nu a oferit suficientă atenția argumentelor invocate de inculpatul Covali Ghennadii la capitolul repunerii în termen a cererii acestuia de apel;

- în cererea sa de apel inculpatul Covali Ghennadii menționează expres faptul că la emiterea sentinței pe cauza a lipsit avocatul Chilat Victor. Din acest motiv a absenței lui (inculpatul) nu a putut coordona cu avocatul poziția sa privind depunerea la timp a plângerii la Curtea de Apel, nefiind de acord cu sentința.

- în cadrul dreptului la un proces echitabil urmează a fi analizat dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri judiciare de a prezenta instanței observațiile, argumentele și mijloacele sale de probă, coroborat cu dreptul fiecărei părți ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv. Cu privire la aceste aspecte, obligația instanței de motivare a deciziilor sale este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea lor, însă la caz, acest fapt nu a fost îndeplinit, iar prin lipsa examinării temeiniciei argumentelor invocate

mai sus, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte.

6. Referință asupra recursului declarat, nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Examinând argumentele recursului declarat, Colegiul penal constată că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, la adoptarea căreia instanța de apel a respectat normele prescrise la art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează expres că termenul declarării apelului este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de recurs reține că, prin recipisa anexată la dosar (f.d. 211 vol. 1), este confirmat faptul că la data de 28 octombrie 2019, inculpatul Covali Ghennadii, contra semnătură a primit copia sentinței Judecătoriai Edineț (sediul Briceni) ce a fost adoptată la aceeași dată.

Totodată, la data de 06 noiembrie 2019 Judecătoria Edineț (sediul Briceni) a expediat inculpatului Covali Ghennadii, copia sentinței din 28 octombrie 2019 tradusă în limba rusă (f.d. 213 vol. 1)

La data de 04 iunie 2020, inculpatul Covali Ghennadii prin intermediul serviciului poștal a expediat în adresa Curții de Apel Bălți cerere de apel, care a fost înregistrată cu nr. 0718 la data de 09 iunie 2020 (f.d. 223-227 vol. 1).

Astfel, instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel privind respingerea apelului inculpatului ca fiind declarat peste termen, este una corectă, iar argumentele recurentului cu privire la omiterea termenului de apel nu sunt relevante și nu pot constitui temei pentru casarea deciziei recurate.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Aici urmează a se menționa, că în cazul în care inculpatul era interesat de soarta dosarului, acesta avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (*cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012*), de a proteja drepturile sale de acces la instanță, inclusiv și de a depune în termenul legal cererea de apel, fapt însă ignorat de aceasta, ce, în consecință, s-a soldat cu omiterea nejustificată a termenului de declarare a apelului.

Pe cale de consecință, instanța de recurs conchide că, la caz nu sunt identificate temeiuri legale pentru casarea deciziei recurate, întrucât aceasta este legală și întemeiată, deoarece la judecarea cauzei instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, recursul ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului Covali Ghennadii, urmând a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Janu Anatolie în numele inculpatului Covali Ghennadii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 august 2020, în cauza penală în privința lui ***Covali Ghennadii XXXXX***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 ianuarie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor